

1 Vilka kostnader uppstår vid en rättegång och vem måste som regel betala dem?

Rättegångskostnaderna varierar beroende på domstol, förfarande och målets komplexitet.

2 Vad exakt är rättshjälp?

Rättshjälp innebär att man företräds av en *solicitor* eller en *barrister* vid civilrättsliga förfaranden i distriktsdomstolen, grevskapsdomstolen, High Court, appellationsdomstolen och Högsta domstolen och i vissa fall vid Europeiska unionens domstol. Det omfattar även överklaganden till International Protection Appeals Tribunal. Den finns också tillgänglig för vissa undersökningar där coroner har ingett en begäran till rättshjälpsnämnden.

Rättshjälp ges i allmänhet av *solicitors* på rättshjälpsnämndens rättshjälpscentrum. Rättshjälp kan dock också tillhandahållas av en *solicitor* med privat praktik från nämndens förteckning över *solicitors*. Detta gäller särskilt familjerättsliga frågor och mål på området internationellt skydd.

3 Har jag rätt till rättshjälp?

Ekonomisk behovsprövning och avgifter

Innan man kan få civilrättslig rådgivning gör rättshjälpsnämnden ([hemsida – legalaidboard.ie](https://www.legalaidboard.ie)) en ekonomisk behovsprövning för att se om man uppfyller kraven. För att få rättshjälp och rådgivning i civilmål måste man ha en årlig disponibel inkomst under 18 000 euro och disponibla tillgångar under 100 000 euro. I båda fallen tillämpar rättshjälpsnämnden vissa avdrag vid beräkningen. Bostaden ingår inte i beräkningen av ens tillgångar.

I de flesta fall utgår en avgift som kallas *contribution*. Beloppet beror på ens disponibla inkomst och ens disponibla tillgångar.

När man träffar en *solicitor* för första gången måste man betala en **rådgivningsavgift**. Minimiavgiften för rådgivning är 30 euro. Beroende på inkomst kan man behöva betala upp till 150 euro.

Om rättshjälpsnämnden samtycker till att lämna biträde i domstolen måste man betala **rättshjälpsavgift**. Minimiavgiften är 130 euro. Beroende på inkomst och tillgångar kan man behöva betala mer. Avgiftsbeloppet inkluderar rådgivningsavgiften, så om ens avgift är 130 euro betalar man bara ytterligare 100 euro.

Man behöver inte betala någon avgift om

Tusla begär att domstolen ska låta den ta hand om ens barn eller låta personalen ha tillsyn över barnen i ens egen bostad, man väcker talan eller försvarar sig vid distriktsdomstolen i samband med ett kontaktförbud, en skyddsorder, en provisorisk skyddsorder eller ett provisoriskt kontaktförbud.

Det finns ett fåtal andra situationer då rättshjälpsnämnden inte tar ut någon avgift. Det gäller bland annat vid juridisk rådgivning till en person som hävdar att han eller hon har utsatts för våldtäkt eller sexuella övergrepp eller vid rättshjälp till honom eller henne under rättegången mot den person som anklagas för våldtäkt eller sexuella övergrepp.

Internationellt skydd (asyl)

Den som ansöker om rättshjälp för en ansökan om internationellt skydd i Irland behöver bara betala en avgift på 10 euro.

Hur bedöms min inkomst?

Det första steget är att fylla i en deklARATION i ansökan om juridiska tjänster. Man ombeds lämna följande information i formuläret:

Inkomst – Detta är den totala inkomsten, exempelvis lön, sociala förmåner (även om vissa sociala förmåner såsom barnbidrag och vårdbidrag inte ingår; inte heller boendestöd från något offentligt organ räknas som inkomst), pension och vissa personliga omständigheter. Även vissa utgifter beaktas för att avgöra vilka avdrag som kan göras från ens inkomst vid beräkningen av den disponibla inkomsten.

Följande avdrag är möjliga:

Avdrag	Högsta belopp
Make/maka/partner	3 500 euro
Familjemedlemmar	1 600 euro per familjemedlem
Bostadskostnader	8 000 euro
Barnomsorg	6 000 per barn
Inkomstskatt	Hela beloppet
Socialavgifter	Hela beloppet
Universal Social Charge	Hela beloppet
Mottagna ex gratia-betalningar	Avdrag på 20 euro för varje betalning som erhålls varje vecka.

Rättshjälpsnämnden beräknar disponibel inkomst och informerar om hur hög avgift man måste betala. Man kan antingen fylla i deklARATIONEN på egen hand eller få hjälp av rättshjälpscentrumets personal. På webbplatsen <https://www.legalaidboard.ie/en/> finns en onlineindikator som hjälper en att ta reda på om man har rätt till rättshjälp. Indikatorn garanterar inte att du har rätt till juridiska tjänster. Den är bara vägledande.

Hur styrker jag min huvudsakliga inkomstkälla och mina avdrag?

Man kan behöva styrka sin huvudsakliga inkomstkälla genom att till exempel lämna in en kopia av det senaste lönebeskedet, en kopia av socialförsäkringsbeskedet, ett hyresavtal/besked om bolån.

Rättshjälpsnämnden kan begära att Department of Employment Affairs and Social Protection utreder de ekonomiska förhållandena för varje person som ansöker om eller mottar juridiska tjänster. I vissa fall kan rättshjälpsnämnden kräva ytterligare dokumentation om de avdrag man har gjort.

Hur beräknas mitt kapital?

Värdet på ens **bostad ingår inte** i bedömningen av kapitalet. Om ens kapital överstiger 4 000 euro måste man fylla i kapitaldeklARATIONEN i ansökningsformuläret. Följande information krävs:

Kapital – Ens totala kapital av alla typer, antingen i form av egendom, bil, kontanter, medel på banken, investeringar eller andra resurser.

Skulder – Vissa skulder kan dras av från kapitalet vid beräkningen av det disponibla kapitalet, t.ex. kreditföreningslån.

Vad händer om mina rättegångskostnader ersätts?

Om rättegångskostnaderna ersätts ska dessa betalas till fonden för rättshjälp och användas för att betala de kostnader som rättshjälpsnämnden ådrog sig när den tillhandahöll juridiska tjänster. Detta sker vanligtvis inte i familjerättsliga mål. Om man vinner en annan typ av mål ersätts normalt ens rättegångskostnader. Om man å andra sidan förlorar målet kan man bli tvungen att betala den andra partens kostnader. Om detta inträffar är rättshjälpsnämnden inte skyldig att betala den andra partens kostnader, utan man är personligen ansvarig.

Vad händer om jag förvärvar eller behåller pengar eller annan egendom till följd av målet?

Om man förvärvar eller behåller pengar eller fast egendom till följd av målet får rättshjälpsnämnden – med vissa undantag – använda pengarna eller den fasta egendomen för att betala sin rättshjälp. Alla pengar man förvärvar eller behåller till följd av målet, och som inte är undantagna, går till fonden för rättshjälp. De drar av sina kostnader och återbetalar kvarstående belopp. Om man förvärvar eller behåller fast egendom (till exempel en bostad eller mark) har de rätt att placera så kallad *charge* på egendomen, så att den inte kan säljas förrän de har fått tillbaka sina pengar.

Vad ska jag göra om mina ekonomiska förhållanden förändras?

Den som får juridiska tjänster måste informera rättshjälpsnämnden (genom ens *solicitor*) om varje förändring av inkomst eller kapital, till exempel om man har fått en löneökning, om ens sociala förmåner har ändrats, eller om man har köpt en ny bil eller en bostad. Skälet är att man måste vara berättigad till de juridiska tjänsterna ända tills målet avslutas. Rättshjälpen kommer inte nödvändigtvis att dras in bara för att ens ekonomiska förhållanden har förbättrats, men man kanske får betala en högre avgift.

Vad händer om jag inte underrättar rättshjälpscentrumet om förändrade förhållanden?

Om man inte meddelar rättshjälpsnämnden att ens inkomst eller kapital har förändrats och detta upptäcks, kan nämnden dra in rättshjälpen.

4 Beviljas rättshjälp för alla typer av rättegångar?

Förutsatt att förfarandet omfattas av Irlands behörighet kommer utländska sökande, som uppfyller den ekonomiska behovsprövningens lagstadgade krav, att vara berättigade till rättshjälp i Irland.

Även om de flesta som söker rättshjälp är bosatta i Irland är det möjligt för en person som är bosatt utanför Irland, oavsett om det är en irländsk medborgare eller inte, att ansöka om rättshjälp och/eller rådgivning i Irland, förutsatt att personen söker rättshjälp eller rådgivning i en juridisk fråga som regleras av irländsk lag. Om rättshjälpen ges till en person som är bosatt utanför Irland vid en tvist om fast eller lös egendom, är sådan egendom normalt belägen i Irland. På samma sätt som irländska sökande måste genomgå en ekonomisk behovsprövning måste även personer som är bosatta utanför Irland genomgå samma prövning.

Rättshjälp ges utan behovsprövning vid domstolsförfaranden som inletts enligt Child Abduction and Enforcement of Custody Orders Act 1991 och enligt Maintenance Orders Act 1994 (när det gäller indrivning av underhåll i utlandet).

I allmänhet ges inte juridisk rådgivning om det skulle vara möjligt för sökanden att utan svårighet få juridisk rådgivning på annat sätt. Detta gäller generellt när tjänster finns tillgängliga från annat håll, t.ex. rådgivningsorgan eller ett annat statligt organ.

Rådgivning i straffrättsliga frågor omfattas inte av lagen, med undantag för rådgivning till kärende i våldtäktsmål.

Innan rättshjälp beviljas ska nämnden förvissa sig om att det är rimligt för parten att väcka talan eller att försvara sig, med hänsyn till exempelvis de rättsliga omständigheterna i målet och det sannolika resultatet. Kriterier är bland annat utsikterna till framgång, rimliga skäl för parten att väcka talan eller att försvara sig, tillgång till någon annan metod än domstolsförfaranden för att hantera problemet på ett tillfredsställande sätt (t.ex. medling eller förhandling om en förlikning), eller personens möjlighet att skaffa ett juridiskt ombud på annat sätt (t.ex. att försäkringsbolaget står för kostnaderna).

5 Finns det särskilda förfaranden för nödsituationer

Det övervägs om sökande bör behandlas på annat sätt än enligt den allmänna regeln för att träffa en *solicitor*, dvs. i strikt ordning efter det datum då sökandens namn förs upp på väntelistan för juridiska tjänster. Nya sökande som ansöker om juridiska tjänster prioriteras i följande typer av fall:

Förfaranden som rör bortförande av barn.

Om det finns en verklig risk för att barn förs ut ur Irland utan sökandens samtycke.

Mål om vård av unga.

Våld i hemmet.

Om det enligt Statute of Limitations finns risk för att tidsfristerna för att väcka talan kan löpa ut om inte omedelbara åtgärder vidtas.

Om det finns risk för att tidsfristerna i annan lagstiftning löper ut.

Om det finns risk för att tillgångar försvinner så att de inte är tillgängliga för att tillgodose sökandens krav.

6 Var finns ansökningsformulären för rättshjälp?

En person som behöver juridiska tjänster kan besöka, ringa eller skriva till närmaste rättshjälpscentrum.

En förteckning över rättshjälpscentrum finns på [rättshjälpsnämndens webbplats](#).

Om en förfrågan görs per telefon uppmanas sökanden att besöka rättshjälpscentrumet personligen så att ett skriftligt ansökningsformulär kan fyllas i, och så att en ekonomisk behovsprövning kan göras. En ansökan per post kan göras och är vanligtvis lämplig om sökanden inte har nära till ett rättshjälpscentrum.

Rättshjälp ges utan behovsprövning vid domstolsförfaranden som inletts enligt Child Abduction and Enforcement of Custody Orders Act 1991 och enligt Maintenance Orders Act 1994 (när det gäller indrivning av underhåll i utlandet).

Dessutom kan ansökan lämnas in online på rättshjälpsnämndens webbplats.

7 Vilka handlingar ska bifogas en ansökan om rättshjälp?

Ett lönebesked/P60, ett socialförsäkringsbesked eller en skattosedel.

Uppgifter om eventuella andra inkomster (t.ex. underhållsbidrag).

Information om inkomstskatt, socialavgifter och USC-betalningar (dessa finns på lönebeskedet eller skattosedeln).

Information om ens månatliga betalningar av bolån/hyra.

Ungefärlig värdering av alla ens kapitaltillgångar utom den bostad man bor i.

Värdet på alla ens besparingar.

Utestående lån/skulder.

8 Var ska ansökan om rättshjälp lämnas in?

En förteckning över adresser och telefonnummer till alla rättshjälpscentrum finns på nämndens [webbplats](#).

Onlineformuläret inges också via rättshjälpsnämndens webbplats.

9 Hur tar man reda på om man har rätt till rättshjälp?

Ekonomiskt berättigade sökande får träffa en *solicitor* i enlighet med väntelistan eller enligt de prioriterade typerna av fall. Sökanden erbjuds vanligtvis ett möte med en *solicitor* som är anställd av rättshjälpsnämnden och baserad på ett av dess kontor.

Sökanden betalar rådgivningsavgiften före det första mötet och får ett kvitto på detta.

Vid det första mötet informeras sökanden om att en rättshjälpsavgift ska betalas för utfärdandet av ett rättshjälpsintyg, om sökanden behöver företräddas av en *solicitor* för att väcka talan eller försvara sig.

Ansökningar om rättshjälpsintyg kan kräva ytterligare upplysningar. Beroende på målets art kan denna ytterligare information omfatta följande:

Patientjournaler/medicinska rapporter.

Kopior av vittnesutsagor och/eller rapporter som inhämtats eller utarbetats av polisen (Gardai).

Kopior av eventuella kontrakt.

Om det efter mottagandet av all nödvändig information anses att en ansökan om rättshjälp inte uppfyller kraven i Civil Legal Aid Act 1995 och Civil Legal Aid Regulations 1996 får sökanden avslag från en *solicitor*.

I avslaget anges skälen till att ansökan avslås och tillämpliga paragrafer i Civil Legal Aid Act och/eller Civil Legal Aid Regulations. I skrivelsen informeras också sökanden om rätten att få beslutet omprövat och/eller att överklaga till en överklagandekommitté.

10 Vad bör jag göra om jag har rätt till rättshjälp?

När en rättshjälpsökande uppfyller de lagstadgade kraven beviljas ett rättshjälpsintyg för att sökanden ska kunna företräddas av en *solicitor* och, vid behov, en *barrister* i vissa civilrättsliga förfaranden i distriktsdomstolen, grevskapsdomstolen, High Court och Högsta domstolen.

Ett rättshjälpsintyg berättigar endast till juridiska tjänster för det förfarande eller den sak som anges på intyget. Utfärdandet av ett rättshjälpsintyg till en sökande innebär inte att sökanden får rättshjälp i andra ärenden. Om en sökande behöver rättshjälp för mer än ett syfte ska en separat ansökan lämnas in. Ansökan om rättshjälpsintyg görs av en *solicitor* på ett rättshjälpscentrum efter samråd med sökanden.

Enligt § 29.1 i lagen är man inte berättigad till rättshjälp eller rådgivning om man inte betalar avgiften. Avgiften fastställs genom en ekonomisk bedömning på grundval av de uppgifter som den sökande lämnat i sina deklarerationer. Om en person inte har några kapitaltillgångar ska minimibeloppet för rättshjälp vara 35 euro, medan maximibeloppet är 1 210 euro.

Hela avgiften ska betalas för utfärdandet av ett rättshjälpsintyg och innan juridiska tjänster tillhandahålls. Nämnden får i undantagsfall tillåta sökanden att göra delbetalningar. Hela beloppet måste dock betalas inom tolv månader och innan förfarandet avslutas.

11 Vem väljer advokat om man har rätt till rättshjälp?

Om sökanden vill företräddas av en viss *solicitor* på rättshjälpscentrumet, kommer centrumets chefsjurist att ta hänsyn till sökandens önskemål vid beslutet om vilken *solicitor* som ska tilldelas sökanden. Centrumets chefsjurist kommer också att beakta andra omständigheter vid beslutet om vilken *solicitor* som ska tilldelas sökanden, till exempel om den *solicitor* som sökanden vill ha är tillgänglig på ett visst domstolsdatum. Om den *solicitor* som sökanden önskar redan har ett åtagande gentemot en annan klient på sökandens domstolsdatum får sökanden en annan *solicitor*.

Om sökanden tidigare har företräts av en viss *solicitor* vid rättshjälpscentrumet brukar chefsjuristen ge sökanden samma *solicitor* i det nya ärendet. En sökande har inte en absolut rätt att rådfråga eller företräddas av en viss *solicitor*, men sökandens önskemål kommer vanligtvis att beaktas av chefsjuristen när beslut fattas om vilken *solicitor* som ska tilldelas en sökande. Om en sökande vill företräddas av en *solicitor* av sitt eget kön försöker chefsjuristen i möjligaste mån ta hänsyn till sökandens önskemål.

12 Täcker rättshjälpen alla rättegångskostnader?

Betalningen av den rättshjälpsavgift som anges i intyget täcker alla kostnader i samband med förfarandet. Om rättegångskostnaderna ersätts eller om skadeersättning utgår till följd av domstolsförfarandet eller förlikning utanför domstol ska pengarna tillfalla rättshjälpsnämnden. Nämnden har rätt att dra av sina kostnader från eventuella medel man tilldelas, med vissa begränsade undantag. Detta gäller även betalningar till en person med rättshjälp till följd av äktenskapsförfaranden, separation eller hemskillnad. Om nämndens totala kostnader för de juridiska tjänsterna är lägre än det totala belopp som du, eller någon för ens räkning, har betalat som avgift, på grund av att ens rättegångskostnader har ersatts eller att man har fått skadeersättning, eller med hänsyn till en så kallad *charge* på egendom, återbetalas kvarstående belopp till dig.

13 Vem står för övriga kostnader, om man bara har rätt till begränsad rättshjälp?

Ej tillämpligt.

14 Omfattar rättshjälpen även överklaganden?

Ett rättshjälpsintyg berättigar endast till juridiska tjänster för det förfarande eller den sak som anges på intyget. När förfarandet eller saken har avslutats upphör intyget att gälla. En sökande som behöver ytterligare tjänster som kan avse den ursprungliga saken får ansöka om en ändring av rättshjälpsintyget eller ett nytt intyg. De enskilda omständigheterna i ärendet avgör om en ändring eller ett nytt intyg krävs, och din *solicitor* ger råd.

15 Kan rättshjälpen dras in innan rättegången avslutas (eller till och med återkallas efter rättegångens slut)?

Den som lämnar oriktiga uppgifter eller underlåter att nämna vissa viktiga fakta (t.ex. i samband med en ändring av ens ekonomiska förhållanden), eller den som uppför sig på ett orimligt sätt, kan få den juridiska rådgivningen eller rättshjälpen, eller bådadera, indragen och man kan få betala alla sina kostnader själv.

16 Går det att överklaga ett avslag av en rättshjälpsansökan?

En sökande som känner sig förfördelad av nämndens beslut får begära omprövning av beslutet. Om sökanden vill att beslutet ska omprövas ska ytterligare skriftliga upplysningar lämnas in tillsammans med ett yttrande från sökandens *solicitor* om huruvida beslutet ska gälla. Sökanden kan begära att ett beslut omprövas via rättshjälpscentrumet.

En sökande som känner sig förfördelad av nämndens beslut eller en omprövning av nämndens beslut får överklaga beslutet till en kommitté. Om sökanden vill överklaga beslutet ska ett överklagande inges till nämndens överklagandekommitté. Sökande får överklaga ett beslut antingen via ett rättshjälpscentrum eller direkt till nämnden.

Ytterligare information för omprövning eller överklagande ska lämnas in inom en månad från den dag då sökanden underrättades om att han eller hon inte hade rätt till tjänsten.

Överklagandekommittén består av en ordförande och fyra andra ledamöter, varav två före utnämningen till nämnden antingen var praktiserande *barristers* eller praktiserade *solicitors*. Kommittén ska bestå av personer som inte var delaktiga i det ursprungliga beslutet.

Ytterligare information

Ytterligare information, inklusive en förteckning över adresser och telefonnummer till alla rättshjälpscentrum, finns på nämndens [webbplats](#).

Senaste uppdatering: 26/04/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.